

**CURTEA SUPREMĂ
DE JUSTIȚIE**

DECIZIE

privind admiterea recursului

în cauza civilă

Gherasimov Veaceslav vs. Panea Vitali și Panea Aliona

cu privire la încasarea în mod solidar a datoriei și dobânzii de întârziere,

împotriva deciziei din 25 octombrie 2023 a Curții de Apel Comrat,

*(Dosarul nr. 2ra-197/24
NR. PIGD 2-17000134-01-2ra-14022024)*

Recursul declarat după 01 septembrie 2023. Respingerea vădit neîntemeiată a solicitării privind încasarea dobânzii de întârziere aferente contractului de împrumut.

Au examinat anterior cauza judecătoreii:

Prima instanță: Judecătoria Comrat, sediul Ceadâr-Lunga, jud. N. Lazareva
Instanța de apel: Curtea de Apel Comrat, jud. G. Colev, Ș. Starciuc, A. Mironov

11 martie 2026

Textul corespunde originalului

Examinând, în lipsa părților, recursul declarat de către Gherasimov Veaceslav,

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Stela Procopciuc, *Președinte,*

Gheorghe Stratulat,

Ion Munteanu, *judcători,*

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. La 04 ianuarie 2017, Gherasimov Veaceslav a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Panea Vitali și Panea Aliona cu privire la încasarea datoriei și compensarea cheltuielilor de judecată.
2. În motivarea cererii de chemare în judecată s-a menționat că, la 05 martie 2014, între Gherasimov Veaceslav și Panea Vitali, Panea Aliona, a fost încheiat un contract de împrumut, potrivit căruia Gherasimov Veaceslav, în calitate de împrumutător, i-a acordat mijloace bănești în mărime de 150 000 lei, iar Panea Vitali și Panea Aliona și-au asumat obligația de a-i restitui integral împrumutul în termen de cel mult 12 luni de la data încheierii contractului.
3. Totodată, conform pct. 2.2.1 din contractul menționat, părții și-au asumat obligația de a achita împrumutătorului dobânda acumulată la suma principală a împrumutului la rata de 5 (cinci) la sută pe lună.
4. Notează că, și-a îndeplinit în modul corespunzător obligațiile de acordare a împrumutului în sumă de 150 000 lei.
5. Precizează că, potrivit pct. 2.4.1 din contract, plata dobânzii se efectuează lunar de către împrumutatul prin depunerea în numerar a sumei de 7500 lei în contul împrumutătorului cel târziu în a 5-a zi a fiecărei luni.
6. Invocă faptul că, părții nu și-au îndeplinit în modul corespunzător obligațiile asumate în baza contractului menționat, restituind doar suma de 38 800 lei cu titlu de dobândă, iar suma datoriei contractuale, incluzând datoria principală și dobânda, constituie 358 700 lei.
7. Evidențiază că, la 01 octombrie 2015, între Gherasimov Veaceslav și Panea Vitali, Panea Aliona, a fost încheiat un alt contract de împrumut, potrivit căruia Gherasimov Veaceslav, în calitate de împrumutător, i-a acordat mijloace bănești în mărime de 13 500 euro, iar Panea Vitali și Panea Aliona și-au asumat obligația de a-i restitui integral împrumutul în termen de cel mult 18 luni de la data încheierii contractului.
8. Susține că, potrivit pct. 2.4.1 din contract, plata împrumutului se efectuează lunar de către împrumutat prin predarea către împrumutător a

mijloacelor bănești în mărime de 750 de euro în numerar, cel târziu în a cincea zi a fiecărei luni.

9. Notează că, conform contractului din 01 octombrie 2015, pârâții nu au plătit nici un euro.
10. În drept, cererea este întemeiată pe prevederile art. 514, 572, 871, 872 din Codul civil, art. 33¹, 38, 166-167 din Codul de procedură civilă.
11. Având în vedere circumstanțele de fapt și de drept menționate, solicită încasarea datoriei în baza contractului de împrumut din 05.03.2014 în sumă de 358 700 lei și în baza contractului de împrumut din 01.10.2015 în suma de 13 500 euro, precum și compensarea cheltuielilor de judecată.
12. Pe parcursul examinării cauzei, reclamantul a formulat câteva cereri de concretizare a acțiunii, iar prin ultima cerere de concretizare din 27 iulie 2022, s-a solicitat încasarea în mod solidar a datoriei conform contractului de împrumut din 05 martie 2014 în mărime de 295 749,66 lei, din care 150 000 lei cu titlu de datorie principală și 145 749,66 lei cu titlu de dobândă pentru întârzierea îndeplinirii obligației de restituire a mijloacelor bănești pentru perioada 06 martie 2015 – 27 iulie 2022; datoriei conform contractului de împrumut din 01 octombrie 2015 în mărime totală de 22 254,17 euro, din care 11 750 euro cu titlu de datorie principală și 10 504,17 euro cu titlu de dobândă pentru întârzierea îndeplinirii obligațiilor de restituire a mijloacelor bănești pentru perioada 06 noiembrie 2015 – 27 iulie 2022; precum și compensarea cheltuielilor de judecată.

POZIȚIA PRIMEI INSTANȚE

13. Prin hotărârea din 09 august 2022 a Judecătoriei Comrat, sediul Ceadâr-Lunga, s-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de Gherasimov Veaceslav către Panea Aliona și Panea Vitali. S-a încasat de la Panea Vitali și Panea Aliona, în mod solidar, în beneficiul lui Gherasimov Veaceslav, datoria în baza contractului de împrumut din 05 martie 2014 în calitate de datorie principală în suma de 115 747 (una sută cincisprezece mii șapte sute patruzeci și șapte) lei 62 bani, cheltuieli de asistență juridică în mărime de 3 500 (trei mii cinci sute) lei, cheltuieli de executare a încheierii Judecătoriei Comrat din 01 martie 2018 privind aplicarea măsurilor de asigurare a acțiunii în mărime de 2 450 (două mii patru sute cincizeci) lei, taxa de stat în sumă de 3 472 (trei mii patru sute șaptezeci și doi) lei 43 bani. În rest, cerințele acțiunii au fost respinse ca neîntemeiate, și anume în partea cerinței de încasare în mod solidar de la pârâții Panea Vitali și Panea Aliona, în beneficiul reclamantului Gherasimov Veaceslav, a datoriei: în baza contractului de împrumut din 05 martie 2014, cu titlu de datorie principală suma de 34 252,38 lei și suma de 145 749,66 lei cu titlu de dobândă pentru întârzierea îndeplinirii obligației de restituire a mijloacelor bănești pentru perioada 06 martie

2015 - 27 iulie 2022, în baza contractului de împrumut din 01 octombrie 2015, în mărime totală de 22 254,17 euro, din care suma de 11 750 euro ca datorie principală și 10 504,17 euro ca dobândă pentru întârzierea îndeplinirii obligațiilor de restituire a mijloacelor bănești pentru perioada 06 noiembrie 2015 - 27 iulie 2022, a taxei de stat în sumă de 19 432 (nouăsprezece mii patru sute treizeci și doi) lei 07 bani.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE APEL

14. La 15 august 2022, Gherasimov Veaceslav a depus cerere de apel împotriva hotărârii din 09 august 2022 a Judecătoriei Comrat, sediul Ceadâr-Lunga, prin care s-a solicitat casarea hotărârii din 09 august 2022 a Judecătoriei Comrat, sediul Ceadâr-Lunga, în partea pretențiilor respinse din acțiune și emiterea în această parte a unei hotărâri noi, de admitere integrală a acțiunii.

POZIȚIA INSTANȚEI DE APEL

15. Prin decizia din 25 octombrie 2023 a Curții de Apel Comrat, s-a respins cererea de apel depusă de reclamantul Gherasimov Veaceslav și reprezentantul acestuia, avocatul Cociu Mihail și s-a menținut hotărârea din 09 august 2022 a Judecătoriei Comrat, sediul Ceadâr-Lunga. S-a respins cererea reclamantului Gherasimov Veaceslav de încasare a dobânzii de întârziere în baza art. 372 din Codul de procedură civilă. S-a încasat de la reclamantul Gherasimov Veaceslav taxa de stat în venitul Statului în mărime de 3338 (trei mii trei sute treizeci și opt) lei 11 bani, care urmează a fi achitată la depunerea cererii în ordinea art. 372 din Codul de procedură civilă.
16. Pentru a decide astfel, instanța de apel a stabilit că, la 05 martie 2014, între reclamantul Gherasimov Veaceslav și pârâții Panea Vitali și Panea Aliona, a fost încheiat un contract de împrumut, potrivit pct. 1.1. din care, împrumutătorul s-a obligat să acorde împrumutului mijloace bănești în mărime de 150 000 lei, în condițiile prevăzute în prezentul contract, iar împrumutatul s-a obligat să își îndeplinească integral obligațiile asumate prin contract (f. d. 33-34, 180-181).
17. În conformitate cu pct. 2.1 din contractul menționat, prezentul împrumut este acordat pentru o perioadă de 12 luni, iar în conformitate cu pct. 2.4.2, data rambursării de fapt a sumei împrumutate este ziua în care mijloacele bănești vor fi restituite integral împrumutătorului, în termenul stabilit prin contract.
18. Conform pct. 2.2 din contract, pentru utilizarea împrumutului, împrumutatul se obligă să plătească împrumutătorului o dobândă calculată la suma principală împrumutului la o rată de 5% pe lună. Calcularea dobânzii începe din ziua plății împrumutului.

19. Instanța de apel a evidențiat că, pârâții nu contestă primirea sumei de 150 000 lei în baza contractului de împrumut din 05 martie 2014, ci doar cuantumul datoriei principale în baza acestui contract, precum și cuantumul și perioada de acumulare a dobânzii de întârziere, acumulate de către reclamant.
20. Instanța de apel a menționat că, în acțiunea sa inițială, reclamantul Gherasimov Veaceslav a susținut că, dobânda pentru utilizarea împrumutului conform contractului din 05 martie 2014 a fost parțial rambursată în sumă de 38 800 lei. Astfel, întrucât suma de 38 800 lei a fost deja achitată înainte de intentarea acțiunii în judecată cu titlu de dobândă pentru utilizarea împrumutului în baza contractului din 05 martie 2014, Completul a considerat că instanța de fond în mod corect nu a luat în considerare această sumă la rambursarea datoriei principale sau a dobânzii de întârziere în executarea obligațiilor.
21. De asemenea, la 01 octombrie 2015, între reclamantul Gherasimov Veaceslav și pârâții Panea Vitali și Panea Aliona, a fost încheiat contractul de împrumut, conform pct. 1.1 din care, împrumutătorul este de acord să acorde împrumutatului mijloace bănești în suma de 13 500 de euro în termenii și condițiile prevăzute în acest contract, iar împrumutatul se obligă să își îndeplinească integral obligațiile sale conform contractului (f. d. 5-6).
22. În conformitate cu pct. 2.1 din contractul din 01 octombrie 2015, acest împrumut este acordat pe un termen de 18 luni, iar conform pct. 2.3.1 din contract, împrumutul va fi eliberat prin transmitere a mijloacelor bănești în numerar de către împrumutător către împrumutat (denumit în continuare „ziua/data de eliberare”), la data încheierii prezentului contract.
23. Potrivit pct. 2.4.2. din contractul menționat, data rambursării de fapt a sumei împrumutului va fi ziua în care mijloacele bănești vor fi restituite integral către împrumutător, în termenul stabilit prin contract (f. d. 5, vol. I).
24. Instanța de apel a menționat că, deși apelanții afirmă că, în mod similar, în ziua semnării contractului, mijloacele bănești în suma de 13 500 de euro au fost transmise către pârâții Panea Vitali și Panea Aliona în baza contractului de împrumut din 01.10.2015, Completul nu poate lua în considerare argumentele de mai sus ale apelanților, întrucât nu este dovedită fapta de transmitere și primire a acestei sume de împrumut în baza contractului din 01 octombrie 2015, având în vedere că potrivit pct. 2.3.1, plata împrumutului va avea loc prin transmitere a mijloacelor bănești în numerar de către împrumutător către împrumutat (denumit în continuare „ziua/data plății”), în ziua încheierii acestui contract, cu atât

mai mult că pârâții nu recunosc primirea împrumutului în suma de 13500 de euro în baza contractului din 01 octombrie 2015.

25. Colegiul civil al Curții de Apel Comrat a menționat că, referirea apelanților la condițiile similare de confirmare a primirii banilor în baza contractului de împrumut din 05.03.2014 este nefundată, întrucât pârâții nu neagă încheierea și executarea acestui contract de împrumut.
26. Instanța de apel a menționat că, deși apelanții susțin că faptul primirii mijloacelor bănești în baza contractului de împrumut din 01.10.2015 este confirmat de recipisele din 03.07.2018 și 07.10.2018, potrivit cărora pârâții au rambursat parțial datoria în suma de 800 de euro și respectiv 850 de euro, semnate de pârâții Panea sau de reprezentantul acestora, acestea fiind prezentate reclamantului pentru semnare de către fiul pârâților Panea Ivan simultan cu transmiterea banilor, Completul nu poate lua în considerare argumentele apelanților potrivit cărora faptul primirii de către pârâții a mijloacelor bănești în baza contractului de împrumut din 01.10.2015 este confirmat de recipisele din 03.07.2018 și 07.10.2018, întrucât aceste recipise sunt semnate doar de Gherasimov Veaceslav. Aceste recipise nu conțin nici o dovadă și confirmare cu privire la consimțământul și voința pârâților cu privire la conținutul lor.
27. Instanța de apel a evidențiat că, din cererile de concretizare a cerințelor acțiunii și din calculele dobânzilor de întârziere în baza contractului din 01.10.2015 rezultă că, în unele cazuri reclamantul recunoaște restituirea la 13.12.2017 a încă 100 de euro în baza acestui contract (f. d. 195, 159, 161, 187, 195), iar în calculele anterioare indică restituirea acestei sume de 100 euro – 03.01.2018 (f. d. 91).
28. Totodată, după cum rezultă din conținutul referinței, reprezentantul pârâților, avocatul Jecov Nicolai nu neagă faptul că, mijloacele bănești specificați în recipise în suma de 800 de euro și 850 de euro au fost transmiși lui Gherasimov Veaceslav exclusiv cu titlu de rambursare a datoriei în baza contractului de împrumut din 05.03.2014.
29. Colegiul civil al Curții de Apel Comrat a reținut că, afirmațiile apelanților potrivit cărora autorii recipiselor menționate sunt pârâții sau reprezentantul acestora sunt neîntemeiate și nu sunt susținute de probe.
30. Totodată, Completul nu a putut lua în considerare afirmațiile apelanților potrivit cărora reprezentantul pârâtului a recunoscut existența datoriei pârâților față de reclamant în suma de 13 500 de euro la 01.10.2015, întrucât acestea nu sunt susținute de nici o probă veridică.
31. Având în vedere circumstanțele expuse de mai sus, Completul de judecată al Curții de Apel este de acord cu concluzia instanței de judecată că sumele bănești în mărime de 100 de euro, 850 de euro și 800 de euro, nu pot fi socotite ca rambursare a datoriei în baza contractului din 01.10.2015 în euro și, de asemenea, nu pot fi socotite ca rambursare a

datoriei în baza ambelor contracte în general, deoarece, în primul rând, așa cum s-a stabilit mai sus, nu s-a dovedit că în baza contractului din 01.10.2015, suma de împrumut specificată în contract în cuantum de 13 500 de euro a fost transmisă către pârâți (lipsește actul de predare-primire a transiterii de mijloace bănești), iar, în al doilea rând, așa cum se poate observa din conținutul recipiselor de mai sus, acestea nu reflectă ce parte din aceste sume se îndreaptă spre rambursarea împrumutului în baza contractului din 05 martie 2014 și ce parte se îndreaptă spre rambursarea împrumutului în baza contractului din 01 octombrie 2015.

32. Colegiul civil al Curții de Apel Comrat a considerat că, instanța de fond a concluzionat în mod corect că sumele restituite de 100 de euro, 850 de euro și 800 de euro pot fi luate în considerare doar pentru rambursarea împrumutului în baza contractului din 05 martie 2014, în baza cursului de schimb valutar la datele restituirii acestora, și anume: 100 de euro – 2 034,50 lei (curs de schimb 20,345 lei), 850 de euro – 16 536,92 lei (curs de schimb 19,4552 lei), 800 de euro – 15 680,96 lei (curs de schimb 19,6012 lei), iar în total suma de 34 252,38 lei, și a încasat în mod întemeiat de la pârâți în mod solidar în beneficiul reclamantului datoria principală în baza contractului de împrumut din 05 martie 2014 în suma de 115 747,62 lei (150 000 – 34 252,38 lei), astfel că nu există motive de casare a hotărârii judecătorești în această parte a hotărârii.
33. Într-o altă ordine de idei Completul de judecată a considerat că, instanța de fond a respins în mod întemeiat cerința reclamantului de încasare a dobânzii de întârziere a îndeplinirii obligațiilor pecuniare din ambele contracte, întrucât cerința de încasare a dobânzilor pentru întârzierea executării obligațiilor a fost depusă la 14.11.2018, ceea ce este confirmat prin cererea din 14.11.2018 privind concretizarea cerințelor acțiunii (f. d. 101), însă, în cerința menționată și în ședința de judecată din 27 iulie 2022, în ultimul calcul al dobânzilor de întârziere, perioada de calcul a acestor dobânzi este calculată de la o dată anterioară, începând cu data de 06 martie 2015 și până la 27 iulie 2022, în condițiile în care, așa cum s-a menționat mai sus, reclamantul nu a făcut dovada faptului transiterii către pârâți a sumei de împrumut de 13 500 de euro, precizată în contractul din 01.10.2015.
34. Colegiul civil al Curții de Apel Comrat a considerat că, instanța de fond a respins în mod întemeiat aceste pretenții în raport cu circumstanțele de fapt relevante ale cauzei, cu inconsecvența calculului prezentat, cu faptul că reclamantul nu a luat în considerare datoria parțial rambursată în cadrul obligației principale și cu dispozițiile de reglementare care urmează a fi aplicate situației în speță.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE RECURS

35. La 12 februarie 2024, Gherasimov Veaceslav a depus în adresa Curții Supreme de Justiție cerere de recurs împotriva deciziei din 25 octombrie 2023 a Curții de Apel Comrat, prin care s-a solicitat casarea deciziei din 25 octombrie 2023 a Curții de Apel Comrat și hotărârii din 09 august 2022 a Judecătoriei Comrat, sediul Ceadâr-Lunga, în partea respingerii cerințelor de încasare a dobânzii de întârziere în temeiul contractului din 05.03.2014 pentru perioada 14.11.2015 – 27.07.2022 în mărime de 123 270,21 lei și emiterea în această parte a unei hotărâri noi, de admitere a pretenției respective și compensarea taxei de stat aferente acesteia la examinarea cauzei în prima instanță, în instanța de apel și recurs.
36. În motivarea recursului s-a menționat că, potrivit art. 872 alin. (1) din Codul civil (în redacția Legii până la 01.03.2019), în cazul în care împrumutatul nu restituie în termen împrumutul, împrumutătorul poate cere pentru întreaga sumă datorată o dobândă în mărimea prevăzută la art. 619 dacă legea sau contractul nu prevede altfel. Ținând cont de faptul că, pârâții nu au restituit mijloacele bănești primite în împrumut în termenul stabilit, dobânda este supusă încasării de la aceștia pentru îndeplinirea cu întârziere a obligațiilor de restituire a împrumutului.
37. Evidențiază că, cerința de încasare a dobânzii pentru îndeplinirea cu întârziere a obligațiilor a fost depusă la instanță la 14.11.2018 și, ținând cont de termenul de prescripție de 3 ani, pentru perioada 14.11.2015 - 22.07.2022, de la pârâții în mod solidar urmează de a încasa dobânda pentru îndeplinirea cu întârziere a obligațiilor care decurg din contractul de împrumut din 05 martie 2014 în valoare de 123 270,21 lei.
38. Notează că, nici instanța de fond, nici instanța de apel, argumentând soluția nu au dat o apreciere corectă acestei solicitări.
39. Conchide că, în cazul în care instanța a încasat datoria în temeiul contractului de împrumut din 05.03.2014, a cărui scadență a intervenit, atunci instanța de fond și instanța de apel au fost obligate să încaseze dobânzi pentru îndeplinirea cu întârziere a obligațiilor de rambursare a mijloacelor în temeiul contractului din 05.03.2014 pentru perioada 14 noiembrie 2015 – 27 iulie 2022 în mărime de 123 270,21 lei, în limita termenului de prescripție prevăzut de legislație.
40. În drept, s-au invocat prevederile art. 429 alin. (1), art. 430 lit. a), art. 432 alin. (2) lit. a) și c), alin. (4), art. 434 alin. (1), art. 436, 437, 441, 444, art. 445 alin. (1) din Codul de procedură civilă.
41. Pe parcurs, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa intimaților copia recursului declarat de Gherasimov Veaceslav, fiindu-i explicat dreptul de a depune referință la recursul declarat.
42. Însă, până la data stabilită pentru examinarea admisibilității recursului, intimații nu au făcut uz de dreptul său procedural de a depune referința.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

43. Art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă:

„(1) Recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.”

44. Art. 431 alin. (1) – (4) din Codul de procedură civilă:

„(1) Examinarea recursului împotriva deciziilor instanțelor de apel ține de competența Curții Supreme de Justiție.

(2) Asupra admisibilității recursului decide un complet din 3 judecători.

(3) Recursul considerat admisibil se examinează într-un complet din 3, 5 sau 9 judecători ai Curții Supreme de Justiție.

(4) Judecătorii care au examinat admisibilitatea recursului pot participa și la examinarea recursului în cauză.”

45. Art. 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă:

„(1) Recursul este admis dacă:

a) interpretarea legii din hotărârea contestată este contrară jurisprudenței uniforme a Curții Supreme de Justiție;

b) prin admiterea recursului, se schimbă sau se consolidează jurisprudența Curții Supreme de Justiție;

c) a fost admis neîntemeiat un apel introdus tardiv sau a fost respins ca fiind tardiv un apel depus în termen;

d) hotărârea sau decizia vizează drepturile persoanei care nu a fost atrasă în proces;

e) hotărârea sau decizia este arbitrară ori se bazează în mod determinant pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor;

f) instanța nu a fost compusă potrivit legii sau hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.”

46. Art. 442 alin. (1) din Codul de procedură civilă:

„(1) Judecând recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate în recurs, legalitatea hotărârii contestate prin prisma temeiurilor prevăzute la art.432. Instanța invocă, din oficiu, neatragerea în proces a persoanelor ale căror drepturi sunt lezate prin hotărâre.”

47. Art. 445 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă:

„(1) Instanța, după ce judecă recursul, este în drept:

b) să admită recursul și să caseze integral sau parțial decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, pronunțând o nouă hotărâre.”

48. Art. 94 alin. (1), (2), (4) din Codul de procedură civilă:

„(1) Instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cerere, părții care a avut câștig de cauză cheltuielile de judecată. Dacă acțiunea reclamantului a fost admisă parțial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporțional părții admise din pretenții, iar pîrîtului – proporțional părții respinse din pretențiile reclamantului.

(2) În cazul mai multor reclamânți sau pîrîți, aceștia sînt obligați să compenseze cheltuielile de judecată în mod egal, proporțional sau solidar, în funcție de interesul fiecăruia ori de caracterul litigiului dintre ei. Dacă unul dintre coparticipanți a utilizat mijloace speciale de apărare judiciară, ceilalți nu sînt responsabili de cheltuielile lui.

(4) Dacă, fără a trimite cauza spre rejudecare, modifică hotărîrea atacată sau pronunță o nouă hotărîre, instanța ierarhic superioară poate schimba corespunzător repartizarea cheltuielilor de judecată.”

49. Art. 3 pct. 1) lit. a) și j) din Legea taxei de stat nr. 1216 din 03 decembrie 1992:

„Tarifele taxei de stat se stabilesc la următoarele cuantumuri:

1) pentru cererile de chemare în judecată, cererile terților care au revendicări de sine stătătoare, pentru cererile privitor la litigiile precontractuale, pentru cererile (plîngerile) privitor la cauzele cu procedură specială, pentru cererile de apel și cererile de recurs, pentru cererile de revizuire a hotărîrilor instanțelor judecătorești, precum și pentru eliberarea de către instanțele judecătorești a copiilor (duplicatelor) de pe documente:

a) pentru cererile de chemare în judecată, privitor la litigiile cu caracter patrimonial, cererile de contestare a unui titlu executoriu sau a unui alt document prin care încasarea se produce în mod incontestabil – 3% din valoarea acțiunii sau din suma încasată, dar nu mai puțin de 150 lei și nu mai mult de 25000 lei de la persoanele fizice și nu mai puțin de 270 lei și nu mai mult de 50000 lei de la persoanele juridice;

j) pentru cererile de apel împotriva hotărîrilor instanțelor judecătorești – 75% din taxa ce urmează a fi plătită la depunerea cererii de chemare în judecată, sau altei cereri (plîngeri), iar în cazul litigiilor cu caracter patrimonial – 75% din taxa calculată din suma contestată.”

50. Pct. 1.17 din anexa nr. 1 la Legea taxei de stat nr. 213 din 31.07.2023:

„Pentru cererile de recurs privind hotărârile instanțelor de judecată taxa de stat constituie 70% din taxa de stat achitată în prima instanță, iar în cazul litigiilor cu caracter patrimonial – 70% din taxa calculată din suma contestată.”

51. Art. 530 din Codul civil (în vigoare la data încheierii contractului de împrumut – 05.03.2014):

„Dacă doi sau mai mulți debitori datorează o prestație în așa fel încît fiecare este dator să efectueze întreaga prestație, iar creditorul poate pretinde fiecăruia din debitori executarea, atunci debitorii sînt legați solidar.”

52. Art. 585 din Codul civil (în vigoare la data încheierii contractului de împrumut – 05.03.2014):

„În cazul în care, conform legii sau contractului, obligația este purtătoare de dobîndă, se plătește o dobîndă egală cu rata de bază a Băncii Naționale a Moldovei dacă legea sau contractul nu prevede o altă rată.”

53. Art. 619 alin. (1) și (2) din Codul civil (în vigoare la data încheierii contractului de împrumut – 05.03.2014):

„(1) Obligațiilor pecuniare li se aplică dobînzi pe perioada întîrzierii. Dobînda de întîrziere reprezintă 5% peste rata dobînzii prevăzută la art.585 dacă legea sau contractul nu prevede altfel. Este admisă proba unui prejudiciu mai redus.

(2) În cazul actelor juridice la care nu participă consumatorul, dobînda este de 9% peste rata dobînzii prevăzută la art.585 dacă legea sau contractul nu prevede altfel. Nu este admisă proba unui prejudiciu mai redus.”

54. Art. 872 alin. (1) din Codul civil (în vigoare la data încheierii contractului de împrumut – 05.03.2014):

„(1) În cazul în care împrumutatul nu restituie în termen împrumutul, împrumutătorul poate cere pentru întreaga sumă datorată o dobândă în mărimea prevăzută la art.619 dacă legea sau contractul nu prevede altfel.”

55. Art. 39 din Legea pentru punerea în aplicare a Codului civil al Republicii Moldova nr. 1125-XV din 13.06.2002:

„Dispozițiile art.942-945 din Codul civil, introduse prin Legea nr.133/2018, se aplică, începând cu 1 martie 2019, și obligațiilor izvorâte din contracte încheiate înainte de 1 martie 2019 sau din alte temeuri survenite înainte de 1 martie 2019.”

56. Art. 942 alin. (1) și (2) din Codul civil (în vigoare din 01.03.2019):

„(1) În cazul în care o sumă de bani nu este plătită la scadență, creditorul are dreptul la dobândă de întârziere pentru suma respectivă din data imediat următoare scadenței plății pînă la data în care s-a efectuat plata, la rata prevăzută la alin.(2) ori la o altă rată prevăzută de dispozițiile legale speciale.

(2) Rata dobînzii de întârziere este egală cu rata prevăzută la art.874 plus 5 puncte procentuale pe an, în cazul în care debitorul este un consumator, sau 9 puncte procentuale pe an, în celelalte cazuri. Cu toate acestea, dacă înainte de scadență obligația pecuniară era purtătoare de dobîndă prevăzută de contract, în scopul determinării ratei dobînzii de întârziere, creditorul poate înlocui rata prevăzută la art.874 cu rata dobînzii prevăzute de contract.”

57. Art. 874 alin. (1) și (2) din Codul civil (în vigoare din 01.03.2019):

„(1) În cazul în care, conform legii sau contractului, obligația este purtătoare de dobîndă, se plătește o dobîndă egală cu rata de bază a Băncii Naționale a Moldovei aplicabilă conform alin.(2) dacă legea sau contractul nu prevede o altă rată.

(2) Rata de bază a Băncii Naționale a Moldovei aplicabilă:

- a) pentru primul semestru al anului în cauză, este rata în vigoare la data de 1 ianuarie din anul respectiv;
- b) pentru al doilea semestru al anului în cauză, este rata în vigoare la data de 1 iulie din anul respectiv.”

MOTIVAREA INSTANȚEI

58. Referitor la termenul de declarare a recursului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că, recursul declarat de către Gherasimov Veaceslav a fost înaintat în termen. Or, decizia integrală din 25 octombrie 2023 a Curții de Apel Comrat, i-a fost comunicată avocatului recurentului la 18 decembrie 2023, iar cererea de recurs a fost depusă în adresa Curții Supreme de Justiție la 12 februarie 2024, adică în interiorul termenului de 2 luni, prevăzut de art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă.

59. Completul de judecată notează că, în temeiul art. 442 alin. (1) din Codul de procedură civilă, judecând recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate în recurs, legalitatea hotărârii contestate prin prisma temeiurilor prevăzute la art. 432 din același Cod.

60. Completul de judecată reiterează că, prin cererea de recurs, Gherasimov Veaceslav și-a exprimat dezacordul cu soluția instanțelor ierarhic

inferioare referitor la respingerea pretenției de încasare a dobânzii de întârziere aferente neexecutării obligațiilor de plată de către pârâți (de restituire în termen a împrumutului) ce rezultă din contractul de împrumut din 05.03.2014, pentru perioada 14.11.2015 – 27.07.2022, în mărime de 123 270,21 lei, și compensării taxei de stat aferente acesteia, iar în altă parte decizia nu a fost contestată.

61. Corespunzător, la examinarea recursului declarat de către Gherasimov Veaceslav împotriva deciziei din 25 octombrie 2023 a Curții de Apel Comrat, instanța de recurs a verificat legalitatea acesteia în limitele invocate în recurs, evidențiate *supra*.
62. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că, concluziile instanței de apel expuse în decizie referitor la respingerea cererii de apel depuse de Gherasimov Veaceslav împotriva hotărârii instanței de fond în latura respingerii de către instanța a pretenției privind încasarea dobânzii de întârziere aferente neexecutării obligațiilor de plată de către pârâți (de restituire în termen a împrumutului) ce rezultă din contractul de împrumut din 05.03.2014, pentru perioada 14.11.2015 – 27.07.2022, și, subsecvent, în latura compensării taxei de stat aferente acesteia, sunt neîntemeiate, rezultate din aprecierea greșită a circumstanțelor cauzei, a probelor și interpretarea eronată a normelor de drept material, fapt care constituie temei de casare în această parte a deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe, cu pronunțarea unei hotărâri noi de admitere parțială a solicitărilor respective, iar, în rest, decizia din 25 octombrie 2023 a Curții de Apel Comrat, urmează a fi menținută.
63. Pentru a ajunge la această concluzie, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție a reținut următoarele circumstanțe.
64. *Ab initio*, Completul de judecată evidențiază că, argumentele invocate de recurent, susținute prin probele de referință, au fost invocate de la bun început, atât la examinarea cauzei în instanța de fond, cât și cea de apel, fiind cunoscute părților. Astfel, la caz, instanța de recurs se va expune asupra circumstanțelor, susținute prin probe, cunoscute și disputate de către părți la examinarea cauzei în instanța de fond și de apel, fără de a convoca participanții la proces în ședință publică, ceea ce se raportează dreptului la un proces echitabil, garantat de articolul 6 §1 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului (a se vedea cauza *Covalenco c. Moldovei*, cererea nr. 72164/14).
65. Având în vedere faptul că, soluția instanțelor ierarhic inferioare în partea datoriei de bază (soldului împrumutului) aferente contractului de împrumut din 05.03.2014 nu a fost contestată, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție va reitera circumstanțele relevante, care au fost constatate.

66. La 05 martie 2014, între Gherasimov Veaceslav, în calitate de împrumutător și Panea Vitali, Panea Aliona, în calitate de împrumutați, a fost încheiat contractul de împrumut, în temeiul căruia împrumutătorul i-a transmis împrumutaților suma de 150 000 lei, cu termenul de scadență de 12 luni.
67. În vederea stingerii obligațiilor de plată (de restituire a împrumutului), Panea Vitali și Panea Aliona au efectuat următoarele 3 (trei) plăți:
1. la 13.12.2017 în sumă de 100 euro, echivalentul sumei de 2034,50 lei;
  2. la 03.07.2018 în sumă de 800 euro, echivalentul sumei de 15680,96 lei;
  3. la 07.10.2018 în sumă de 850 euro, echivalentul sumei de 16536,92 lei.
68. Astfel, prin hotărârea din 09 august 2022 a Judecătorei Comrat, sediul Ceadâr-Lunga, menținută prin decizia din 25 octombrie 2023 a Curții de Apel Comrat, s-a încasat de la Panea Vitali și Panea Aliona, în mod solidar, în beneficiul lui Gherasimov Veaceslav, datoria de bază aferentă contractului de împrumut din 05 martie 2014 în suma de 115 747,62 lei¹.
69. În pofida faptului că, instanțele ierarhic inferioare au constatat executarea necorespunzătoare de către Panea Vitali și Panea Aliona a obligațiilor de restituire a împrumutului, acestea au apreciat ca fiind neîntemeiată pretenția lui Gherasimov Veaceslav cu privire la încasarea dobânzii de întârziere și, subsecvent, au respins solicitarea de compensare a taxei de stat aferente.
70. Pentru a ajunge la această concluzie, instanța de fond s-a condus de următoarele raționamente: calculul prezentat de către reclamant cuprinde o perioadă de până la depunerea cererii de concretizare a acțiunii (06.03.2015 – 27.07.2022) și reflectă o datorie de bază mai mare decât cea efectiv datorată. Raționamentele respective au fost întărite de către instanța de apel.
71. Însă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție apreciază ca fiind neîntemeiate argumentele instanțelor ierarhic inferioare referitoare la respingerea integrală a pretenției privind încasarea dobânzii de întârziere aferente neexecutării de către pârâți a obligației de restituire în termen a împrumutului, ce rezultă din contractul de împrumut din 05.03.2014, pentru perioada 14.11.2015 – 27.07.2022, și, subsecvent privind compensarea taxei de stat aferente, din următoarele motive.
72. Conform art. 872 alin. (1) din Codul civil (în vigoare la data încheierii contractului de împrumut – 05.03.2014), în cazul în care împrumutatul nu restituie în termen împrumutul, împrumutătorul poate cere pentru

---

¹ 150 000 lei - 2034,50 lei - 15680,96 lei - 16536,92 lei = 115 747,62 lei.

întreaga sumă datorată o dobândă în mărimea prevăzută la art. 619 dacă legea sau contractul nu prevede altfel.

73. Totodată, conform art. 942 alin. (1) și (2) din Codul civil (în vigoare din 01.03.2019), în cazul în care o sumă de bani nu este plătită la scadență, creditorul are dreptul la dobândă de întârziere pentru suma respectivă din data imediat următoare scadenței plății pînă la data în care s-a efectuat plata, la rata prevăzută la alin.(2) ori la o altă rată prevăzută de dispozițiile legale speciale. Rata dobînzii de întârziere este egală cu rata prevăzută la art.874 plus 5 puncte procentuale pe an, în cazul în care debitorul este un consumator, sau 9 puncte procentuale pe an, în celelalte cazuri. Cu toate acestea, dacă înainte de scadență obligația pecuniară era purtătoare de dobîndă prevăzută de contract, în scopul determinării ratei dobînzii de întârziere, creditorul poate înlocui rata prevăzută la art.874 cu rata dobînzii prevăzute de contract.
74. Completul de judecată atestă că, obligația de restituire a împrumutului a devenit scadentă la 05.03.2015, la expirarea termenului de 12 luni, convenit de părți.
75. Respectiv, este evident că pentru perioada de întârziere invocată: 14.11.2015 – 27.07.2022, obligația este purtătoare de dobîndă de întârziere, în ordinea stabilită de prevederile Codului civil, nominalizate *supra*.
76. Astfel, instanța de recurs apreciază că fiind întemeiat argumentul recurentului cu privire la faptul că, în perioada 14.11.2015 – 27.07.2022, pârâții s-au aflat în întârziere la executarea obligațiilor de plată ce rezultă din contractul de împrumut din 05.03.2014 și urmează să achite dobînda de întârziere pentru această perioadă.
77. Însă, la calcularea dobînzii de întârziere pentru perioada respectivă, recurentul urma să țină cont de stingerea parțială a sumei datoriei de bază, menționate la pct. 67 din prezenta decizie.
78. La caz, dobînda de întârziere urmează a fi calculată pentru perioada 14.11.2015 – 27.07.2022, ținându-se cont de cele 3 (trei) plăți, cu ajutorul calculatorului electronic, și constituie suma de 109 747,40 lei.
79. Completul de judecată precizează că, deși la raportul juridic de împrumut în cauză nu participă consumatorul, ceea ce determină aplicarea a 9% peste rata dobînzii prevăzute la art. 585/874 din Codul civil, odată ce creditorul Gherasimov Veaceslav a redus-o la 5%, instanța de recurs a ținut cont de cuantumul solicitat de creditor (art. 240 alin. (3) CPC).
80. Raportînd normele de drept citate la perioada și suma datoriei pentru care a fost calculată dobînda de întârziere, instanța de recurs cu certitudine constată existența dreptului lui Gherasimov Veaceslav la dobîndă de întârziere, corespunzător obligației solidare lui Panea Vitali și Panea Aliona de plată ai acesteia.

81. Subsecvent, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că, lui Gherasimov Veaceslav urmează să i se compenseze taxa de stat plătită pentru judecarea pretenției respective în instanța de fond și de apel, după cum urmează:
- taxa de stat pentru judecarea pretenției respective în instanța de fond: $109\,747,40 \text{ lei} \times 3\% = 3292,42 \text{ lei}$;
  - taxa de stat pentru judecarea pretenției respective în instanța de apel: $3292,42 \text{ lei} \times 75\% = 2469,31 \text{ lei}$.
82. Prin urmare, având în vedere că soluția instanței de apel și a instanței de fond în latura respingerii pretenției privind încasarea dobânzii de întârziere aferente neexecutării obligațiilor de plată de către pârâți (de restituire în termen a împrumutului) ce rezultă din contractul de împrumut din 05.03.2014, pentru perioada 14.11.2015 – 27.07.2022, și, subsecvent, în latura compensării taxei de stat aferente acesteia, sunt neîntemeiate, rezultate din aprecierea greșită a circumstanțelor cauzei, a probelor și interpretarea eronată a normelor de drept material, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține caracterul întemeiat al recursului declarat de Gherasimov Veaceslav.
83. În consecință, recursul urmează a fi admis, casată parțial decizia din 25 octombrie 2023 a Curții de Apel Comrat și hotărârea din 09 august 2022 a Judecătoriei Comrat, sediul Ceadâr-Lunga, în latura respingerii pretenției privind încasarea dobânzii de întârziere aferente neexecutării obligațiilor de plată de către pârâți (de restituire în termen a împrumutului) ce rezultă din contractul de împrumut din 05.03.2014, pentru perioada 14.11.2015 – 27.07.2022, și, subsecvent, în latura compensării taxei de stat aferente acesteia, cu pronunțarea unei hotărâri noi de admitere parțială a solicitărilor respective, după cum a fost descris *supra*.
84. În rest, decizia din 25 octombrie 2023 a Curții de Apel Comrat, urmează a fi menținută.
85. Într-o altă ordine de idei Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că, dat fiind faptul că Gherasimov Veaceslav a solicitat compensarea cheltuielilor de judecată compuse din taxa de stat suportate în legătură cu înaintarea cererii de recurs, care a fost admis în sensul descris *supra*, în temeiul art. 94 alin. (1) din Codul de procedură civilă și pct. 1.17 din anexa nr. 1 la Legea taxei de stat nr. 213 din 31.07.2023, urmează a se încasa în mod solidar de la Panea Vitali și Panea Aliona, în beneficiul lui Gherasimov Veaceslav, suma de 2689,67 lei cu titlu de taxă de stat, proporțional părții admise din pretențiile invocate în recurs.
86. Ținând cont de cele expuse și în temeiul art. 445 alin. (1) lit. b) și alin. (2) din Codul de procedură civilă,

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Admite recursul declarat de către Gherasimov Veaceslav.

Casează parțial decizia din 25 octombrie 2023 a Curții de Apel Comrat și hotărârea din 09 august 2022 a Judecătoriei Comrat, sediul Ceadâr-Lunga, în latura respingerii pretenției privind încasarea dobânzii de întârziere aferente neexecutării obligațiilor de plată de către pârâți (de restituire în termen a împrumutului) ce rezultă din contractul de împrumut din 05.03.2014, pentru perioada 14.11.2015 – 27.07.2022, și, subsecvent, în latura compensării taxei de stat aferente acesteia, și pronunță o hotărâre nouă, prin care:

Se încasează în mod solidar de la Panea Vitali și Panea Aliona, în beneficiul lui Gherasimov Veaceslav, suma de 109 747,40 lei cu titlu de dobândă de întârziere aferentă neexecutării obligațiilor de plată (de restituire în termen a împrumutului) ce rezultă din contractul de împrumut din 05.03.2014, pentru perioada 14.11.2015 – 27.07.2022, suma de 3292,42 lei cu titlu de taxă de stat pentru judecarea pretenției respective în instanța de fond, suma de 2469,31 lei cu titlu de taxă de stat pentru judecarea pretenției respective în instanța de apel, iar în total suma de 115 509,13 lei (una sută cincisprezece mii cinci sute nouă lei, 13 bani).

În rest, decizia din 25 octombrie 2023 a Curții de Apel Comrat se menține.

Se încasează în mod solidar de la Panea Vitali și Panea Aliona, în beneficiul lui Gherasimov Veaceslav, suma de 2689,67 lei (două mii șase sute optzeci și nouă lei, 67 bani) cu titlu de taxă de stat, proporțional părții admise din pretențiile invocate în recurs.

Decizia este irevocabilă.

Președinte

Stela Procopciuc

Judecători

Gheorghe Stratulat

Ion Munteanu